

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
PWYLLGOR:	CYNGOR SIR
DYDDIAD:	5 MAWRTH 2013
TEITL YR ADRODDIAD:	CARCHAR YN Y GOGLEDD
ADRODDIAD GAN:	PRIF WEITHREDWR AR RAN BWRDD PARTNERIAETH GOGLEDD CYMRU
PWRPAS YR ADRODDIAD:	Cyflwyno gwybodaeth i'r Cyngor am y trafodaethau yn y Bwrdd Rhanbarthol i wneud achos dros leoli'r carchar newydd arfaethedig yng Ngogledd Cymru.
GWEITHREDU:	Gofynnir I aelodau'r Cyngor ystyried eu cefnogaeth I ymdrechion y Bwrdd I wneud achos dros leoli'r carchar yng Ngogledd Cymru.

CARCHAR YN Y GOGLEDD

Diben yr adroddiad

Mae adroddiad yn anelu i:

- Grynhoi cyhoeddiad diweddar y Weinyddiaeth Gyfiawnder am garchardai
- Gwahodd y Bwrdd I gadarnhau unwaith eto ei ymrwymiad i gael carchar yn y gogledd ar sail telerau a gyhoeddodd y Weinyddiaeth Gyfiawnder
- Hysbysu cyngorau'r gogledd am y camau y mae'r bwrdd wedi cytuno arnyh nhw er mwyn i'r gogledd allu cyflwyno o safon I gael carchar yn y gogledd.

Cyflwyniad

Cyflwynodd yr Ysgrifennydd Cyfiawnder, Chris Grayling, ddatganiad (wedi'i atodi) am Reoli Carchardai ar 10fed Ionawr 2013.

Dywedodd y Gweinidog y gallai carchardai modern roi gwasanaethau gwell na'r hen garchardai o ran cadw carcharorion a'u hadfer. Cyfeiriodd at yr arian yr oedd Carchar Oakwood wedi'i arbed, sef carchar newydd sy'n cynnig lleoedd a gwasanaethau gwell am lai hanner yr hyn mae'n ei gostio mewn carchardai ar hyn o bryd.

Felly, cyhoeddodd y Gweinidog ei fod yn bwriadu cau 6 carchar, gan gynnwys yr un yn yr Amwythig, yn ogystal â chau 3 carchar arall yn rhannol.

Mae'r 2,600 o leoedd y bydd yn cael eu colli yn cyfateb i'r nifer sydd ar gael yng Ngharchar Oakwood a phedwar datblygiad arall tebyg i fân-garchardai a adeiladwyd ar yr un safle, gan gynnwys datblygiad yng Ngharchar Parc ger Pen-y-bont ar Ogwr.

Yn sgil y gostyngiad sylweddol mewn costau y mae'r datblygiadau newydd yn eu cynnig o gymharu ag adeiladau hŷn y carchardai, mae'r Gweinidog wedi ymrwmo i edrych ar ba mor ymarferol fyddai adeiladu carchar newydd gyda lle i dros 2,000 o garcharorion yng ngogledd-orllewin Lloegr, Llundain neu ogledd Cymru.

Cyfle

Mae'r Bwrdd wedi bod yn llobio am gael carchar yn y gogledd er 2007, a bron iddo lwyddo i gael un ger Caernarfon cyn etholiad 2010.

Dyma pam mae'r bwrdd am weld carchar yn y gogledd:

- Y manteision economaidd sylweddol o ran cynnig swyddi diogel yn ogystal â chadwyn gyflenwi sy'n cynnwys amrywiaeth o wasanaethau ym meysydd addysg, iechyd, arlwyo a chynnal adeiladau.
- Y gogledd yw'r unig ranbarth yn y DU sydd heb garchar.
- ran diwylliant, byddai carcharorion o'r gogledd sy'n siarad Cymraeg yn cael defnyddio eu hiaith gyntaf, yn unol â gofynion Deddf y Gymraeg. Byddai hyn o fantais o ran lleihau'r nifer sy'n aildroseddu.
- I wella effeithlonrwydd i'r gwasanaethau cyhoeddus (cludo carcharorion a chostau cludo ac amser teithio i'r llys/carchar ar gyfer gwasanaethau cyfreithiol/rheoli carcharorion).
- I wella gwasanaethau adfer a lleihau'r nifer sy'n aildroseddu fel bod teuluoedd a gweithwyr cymorth proffesiynol ar gael yn haws i garcharorion o'r gogledd. Mae cadw teuluoedd gyda'i gilydd hefyd yn arbed arian i wasanaethau cyhoeddus ac mae cael carchardai sy'n hwylus i deuluoedd yn rhan o hynny.

Byddai carchar yn y rhanbarth yn rhoi hwb i system Cyfiawnder Troseddol yr ardal (gwasanaeth prawf, llysoedd, ac ati) ac yn creu swyddi yn system y gyfraith a'r llysoedd.

Byddai'r manteision economaidd yn sylweddol. Yn ôl asesiad am effaith cael carchar gyda 1,500 o welyau, tybiwyd y byddai 1,165 o swyddi'n gallu cael eu creu drwy gyfuniad o weithio'n uniongyrchol i'r carchar, yn ogystal ag yn anuniongyrchol drwy'r gadwyn gyflenwi. Byddai carchar gyda 1,500 o welyau yn gwario tua £47m a fyddai'n mynd i'r gymuned ehangach a byddai dros hanner y swyddi newydd yn rhai lleol.

Mae angen hyfforddiant a chymwysterau i allu gweithio mewn carchar. Byddai carchar yn gwella cymwysterau'r gweithlu e.e. NVQ, yn ogystal ag annog cyflogwyr eraill i fuddsoddi yn y farchnad waith leol.

Mae'r gogledd yn dibynnu'n helaeth ar swyddi gweithgynhyrchu, yn enwedig yn y gogledd-ddwyrain. Byddai cael carchar yn y gogledd yn rhoi gwell cydbwysedd i'r economi o ran cael mwy o swyddi yn sector y gwasanaethau.

Mae Ysgrifennydd Cymru wedi hysbysu pob awdurdod lleol yn y rhanbarth am y cyfle yn ogystal â chynnig eu helpu i weithio gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder. San Steffan sy'n penderfynu ble bydd carchardai'n cael eu hadeiladu.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi mynegi diddordeb mewn cynorthwyo cynghorau'r gogledd i gael carchar yn yr ardal.

Dysgu

Mae'r cyhoeddiad diweddar yn dechrau trydedd ran y gwaith o geisio cael carchar yn y gogledd.

Rhaid tybio bod y cyfarfod diweddar gyda Gweinidog y Carchardai, Jeremy Wright AS, a drefnwyd gan Swyddfa Cymru, yn gysylltiedig â'r ffaith fod y gogledd ymhlith y rhanbarthau sydd ar y rhestr fer fel lleoliad ar gyfer carchar newydd.

Dyma oedd hanfod y cynnig gan gynrychiolwyr y gogledd:

- Safleoedd addas ar gyfer carchar gyda 1,500 o welyau a chysylltiadau da gyda system cyfiawnder troseddol gogledd-orllewin Lloegr.
- Mae'r awdurdodau lleol yn awyddus i gydweithio â'r Weinyddiaeth Gyfiawnder er mwyn nodi safleoedd addas ar gyfer carchar.
- Parodrwydd i fodloni meini prawf y Weinyddiaeth Gyfiawnder.
- Parodrwydd i rannu carchar gyda gogledd-orllewin a/neu orllewin canolbarth Lloegr.

Mae cyhoeddiad a chyngor Gweinidog y Carchardai i gynrychiolwyr y gogledd yn dangos mai lleihau costau carchardai yw prif nod y Weinyddiaeth Gyfiawnder, ac mae graddfa yn gysylltiedig â hyn.

Dangosodd yr ymdrech i gael carchar yng Nghaernarfon nad yw cais am garchar sy'n diwallu anghenion y gogledd yn unig yn ddigon mawr i fodloni meini prawf y Weinyddiaeth Gyfiawnder ac nid yw ar y raddfa fydd yn lleihau costau yn unol â'r hyn sydd gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder dan sylw (h.y. dros 50%).

Bu bron i brosiect Caernarfon lwyddo oherwydd ymrwymiad gwleidyddol David Hanson AS, sef Gweinidog y Carchardai ar y pryd, ond canslodd y Weinyddiaeth Gyfiawnder y cytundeb wedi iddo gael ei symud i adran arall.

Aeth y gogledd ati wedyn i gymryd rhan mewn ymarfer i ystyried pa mor ymarferol fyddai cael carchar gyda 1,500 o welyau fyddai'n diwallu anghenion y gogledd a gogledd-orllewin Lloegr fel ei gilydd. Ymrwymodd y Bwrdd i rannu carchar gyda rhanbarthau cyfagos dros Glawdd Offa er mwyn bodloni meini prawf y Weinyddiaeth Gyfiawnder o gael carchar gyda 1,500 o welyau. Wrth wneud hyn, ystyriodd swyddogion y Bwrdd a fyddai modd diwallu anghenion lleol mewn adeilad penodol mewn carchar mwy. Buon nhw hefyd yn ystyried sut gallai'r rhanbarth gyfan fanteisio'n llawn ar y datblygiad.

Daeth yr ymarfer i ddewis safle ar gyfer carchar gyda 1,500 o welyau i ben yn 2010 ar ôl yr etholiad cyffredinol a'r cyhoeddiad wedi hynny am leihau gwariant cyhoeddus.

Bydd y gwaith newydd o bennu meini prawf er mwyn ystyried dichonoldeb y safle yn debyg i'r ymarfer a gafodd ei ddechrau yn 2009/10 ar ôl canslo prosiect Caernarfon. Roedd yn cynnwys amserau teithio i garcharorion a theuluoedd.

Gall y broses newydd ddefnyddio'r profiad yma a gafwyd yn 2009/2010, yn ogystal â'r posibiladau oedd o dan ystyriaeth.

Bydd ceisio cael carchar yn yr ardal yn broses hynod gystadleuol a bydd gwleidyddiaeth a chynllun busnes cadarn ar sail meini prawf y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn dylanwadu ar y penderfyniad. Bydd llwyddiant y cais yn dibynnu ar gael cefnogaeth wleidyddol gadarn ar draws y rhanbarth a chyflwyno 'cynnig busnes' deniadol sy'n bodloni amcanion economaidd a pholisïau'r Weinyddiaeth Gyfiawnder. Bydd angen parodrwydd i gydweithio â'r adran mewn modd adeiladol er mwyn diwallu anghenion troseddwr o'r gogledd mewn sefydliad ehangach.

Byddai cael carchar yn y gogledd yn cynnig y manteision economaidd isod i'r Weinyddiaeth Gyfiawnder:

- Bydd yn lleihau costau'n sylweddol o gymharu â charchardai ar hyn o bryd. Bydd gwerth tiroedd yn ogystal â safon a gallu'r gweithlu lleol yn berthnasol.
- Bydd yn moderneiddio gwasanaethau mewnol er mwyn lleihau'r nifer sy'n aildroseddu.
- Cysylltiadau ardderchog â system drafnidiaeth gogledd-orllewin a gorllewin canolbarth Lloegr.
- Cysylltiadau ardderchog â system cyfiawnder troseddol gogledd-orllewin a gorllewin canolbarth Lloegr.
- Bydd yn cymryd y carcharorion sydd yn yr Amwythig gan gynnwys y rhai o ganolbarth Cymru, yn ogystal â chymryd carcharorion o garchardai eraill fel Altcourse

Camau nesaf

Dyma flaenoriaethau Bwrdd Arweinyddiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru:

- Dangos ymrwymiad gwleidyddol i gael carchar yn y gogledd.
- Hysbysu pob awdurdod lleol am y cyfle i gael carchar yn y gogledd.
- Ystyried amcanion polisïau'r Weinyddiaeth Gyfiawnder yn ofalus (h.y. lleihau costau a moderneiddio cyfleusterau er mwyn lleihau'r nifer sy'n aildroseddu).
- Cael gafael ar yr wybodaeth sydd ei hangen ar y Weinyddiaeth Gyfiawnder i gynnal astudiaeth ddichonoldeb ac asesu safleoedd posibl, gan gynnwys amserlenni.

- Cael gwybodaeth gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder am y niferoedd sydd mewn carchardai a pha categorïau o garcharorion sydd ganddyn nhw o dan sylw ar gyfer carchar posibl yn y gogledd.
- Cyfarwyddo swyddogion i nodi safleoedd posibl ar sail y meini prawf y mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn wedi'u cyflwyno.

Argymhellion

Gofynnir i'r cyngor gymeradwyo cynigion y Bwrdd a'i gefnogi drwy:

- Gyflwyno datganiad i'r wasg sy'n croesawu'r cyfle i geisio cael carchar yn y gogledd.
- Cyfathrebu â Swyddfa Cymru, Gweinidog y Carchardai a Llywodraeth Cymru i groesawu'r cyhoeddiad a chynnig cymorth er mwyn cael carchar yn y gogledd.

Nodwch:

- Bydd swyddogion o bob cyngor yn cwrdd â swyddogion y Weinyddiaeth Gyfiawnder i nodi meini prawf y safle a chael gwybodaeth am droseddwr (categoriâu carcharorion, nifer y carcharorion a'r rhai sy'n aros eu prawf yn ddalfa, gan gynnwys y rhai sydd wedi'u dedfrydu am lai na blwyddyn, ac ati).
- Bydd swyddogion o bob cyngor yn cwrdd i amlygu safleoedd posib yn ogystal â thrafod yr ewyllys gwleidyddol i hyrwyddo safleoedd a galluogi'r rhanbarth i gynnig rhestr fer o safleoedd i'r Weinyddiaeth Gyfiawnder sy'n bodloni ei meini prawf.
- Nid yw amlygu safleoedd a chynllunio'n rhan o'r un broses, a bydd y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn egluro hynny.
- Bydd Heddlu'r Gogledd yn paratoi cynllun busnes i nodi sut bydd cymunedau'r gogledd yn elwa ar gael carchar yn yr ardal y bydd troseddwr o'r gogledd yn cael eu hanfon iddo. Bydd angen i swyddogion cynghorau hwyluso trafodaethau gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder am hyn.
- Bydd y Bwrdd yn adolygu hynt a helynt y broses yn rheolaidd ym mhob un o'i gyfarfodydd.

Carchar yn y gogledd

Diben yr adroddiad

- Crynhoi cyhoeddiad diweddar y Weinyddiaeth Gyfiawnder am garchardai
- Gwahodd y Bwrdd i gadarnhau unwaith eto ei ymrwymiad i gael carchar yn y gogledd ar sail y telerau a gyhoeddodd y Weinyddiaeth Gyfiawnder
- Hysbysu cynghorau'r gogledd am y camau y mae'r bwrdd wedi cytuno arnyn nhw er mwyn i'r gogledd allu cyflwyno cais o safon i gael carchar yn y gogledd.

Cyflwyniad

Cyflwynodd yr Ysgrifennydd Cyfiawnder, Chris Grayling, ddatganiad (wedi'i atodi) am Reoli Carchardai ar 10^{fed} Ionawr 2013.

Dywedodd y Gweinidog y gallai carchardai modern roi gwasanaethau gwell na'r hen garchardai o ran cadw carcharorion a'u hadfer. Cyfeiriodd at yr arian yr oedd Carchar Oakwood wedi'i arbed, sef carchar newydd sy'n cynnig lleoedd a gwasanaethau gwell am lai hanner yr hyn mae'n ei gostio mewn carchardai ar hyn o bryd.

Felly, cyhoeddodd y Gweinidog ei fod yn bwriadu cau 6 carchar, gan gynnwys yr un yn yr Amwythig, yn ogystal â chau 3 carchar arall yn rhannol.

Mae'r 2,600 o leoedd y bydd yn cael eu colli yn cyfateb i'r nifer sydd ar gael yng Ngharchar Oakwood a phedwar datblygiad arall tebyg i fân-garchardai a adeiladwyd ar yr un safle, gan gynnwys datblygiad yng Ngharchar Parc ger Pen-y-bont ar Ogwr.

Yn sgil y gostyngiad sylweddol mewn costau y mae'r datblygiadau newydd yn eu cynnig o gymharu ag adeiladau hŷn y carchardai, mae'r Gweinidog wedi ymrwymo i edrych ar ba mor ymarferol fyddai adeiladu carchar newydd gyda lle i dros 2,000 o garcharorion yng ngogledd-orllewin Lloegr, Llundain neu ogledd Cymru.

Cyfle

Mae'r Bwrdd wedi bod yn lobïo am gael carchar yn y gogledd er 2007, a bron iddo lwyddo i gael un ger Caernarfon cyn etholiad 2010.

Dyma pam mae'r bwrdd am weld carchar yn y gogledd: -

- Y manteision economaidd sylweddol o ran cynnig swyddi diogel yn ogystal â chadwyn gyflenwi sy'n cynnwys amrywiaeth o wasanaethau ym meysydd addysg, iechyd, arlwyo a chynnal adeiladau.
- Y gogledd yw'r unig ranbarth yn y DU sydd heb garchar.
- O ran diwylliant, byddai carcharorion o'r gogledd sy'n siarad Cymraeg yn cael defnyddio eu hiaith gyntaf, yn unol â gofynion Deddf y Gymraeg. Byddai hyn o fantais o ran lleihau'r nifer sy'n aildroseddu.
- I wella effeithlonrwydd i'r gwasanaethau cyhoeddus (cludo carcharorion a chostau cludo ac amser teithio i'r llys/carchar ar gyfer gwasanaethau cyfreithiol/rheoli carcharorion).
- I wella gwasanaethau adfer a lleihau'r nifer sy'n aildroseddu fel bod teuluoedd a gweithwyr cymorth proffesiynol ar gael yn haws i garcharorion o'r gogledd. Mae cadw teuluoedd gyda'i gilydd hefyd yn arbed arian i wasanaethau cyhoeddus ac mae cael carchardai sy'n hwylus i deuluoedd yn rhan o hynny.

Byddai carchar yn y rhanbarth yn rhoi hwb i system Cyfiawnder Troseddol yr ardal (gwasanaeth prawf, llysoedd, ac ati) ac yn creu swyddi yn system y gyfraith a'r llysoedd.

Byddai'r manteision economaidd yn sylweddol. Yn ôl asesiad am effaith cael carchar gyda 1,500 o welyau, tybiwyd y byddai 1,165 o swyddi'n gallu cael eu creu drwy gyfuniad o weithio'n uniongyrchol i'r carchar, yn ogystal ag yn anuniongyrchol drwy'r gadwyn gyflenwi. Byddai carchar gyda 1,500 o welyau yn gwario tua £47m a fyddai'n mynd i'r gymuned ehangach a byddai dros hanner y swyddi newydd yn rhai lleol.

Mae angen hyfforddiant a chymwysterau i allu gweithio mewn carchar. Byddai carchar yn gwella cymwysterau'r gweithlu e.e. NVQ, yn ogystal ag annog cyflogwyr eraill i fuddsoddi yn y farchnad waith leol.

Mae'r gogledd yn dibynnu'n helaeth ar swyddi gweithgynhyrchu, yn enwedig yn y gogledd-ddwyrain. Byddai cael carchar yn y gogledd yn rhoi gwell cydbwysedd i'r economi o ran cael mwy o swyddi yn sector y gwasanaethau.

Mae Ysgrifennydd Cymru wedi hysbysu pob awdurdod lleol yn y rhanbarth am y cyfle yn ogystal â chynnig eu helpu i weithio gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder. San Steffan sy'n penderfynu ble bydd carchardai'n cael eu hadeiladu.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi mynegi diddordeb mewn cynorthwyo cynghorau'r gogledd i gael carchar yn yr ardal.

Dysgu

Mae'r cyhoeddiad diweddar yn dechrau trydedd ran y gwaith o geisio cael carchar yn y gogledd.

Rhaid tybio bod y cyfarfod diweddar gyda Gweinidog y Carchardai, Jeremy Wright AS, a drefnwyd gan Swyddfa Cymru, yn gysylltiedig â'r ffaith fod y gogledd ymhlith y rhanbarthau sydd ar y rhestr fer fel lleoliad ar gyfer carchar newydd.

Dyma oedd hanfod y cynnig gan gynrychiolwyr y gogledd: -

- Safleoedd addas ar gyfer carchar gyda 1,500 o welyau a chysylltiadau da gyda system cyfiawnder troseddol gogledd-orllewin Lloegr.
- Mae'r awdurdodau lleol yn awyddus i gydweithio â'r Weinyddiaeth Gyfiawnder er mwyn nodi safleoedd addas ar gyfer carchar.
- Parodrwydd i fodloni meini prawf y Weinyddiaeth Gyfiawnder.
- Parodrwydd i rannu carchar gyda gogledd-orllewin a/neu orllewin canolbarth Lloegr.

Mae cyhoeddiad a chyngor Gweinidog y Carchardai i gynrychiolwyr y gogledd yn dangos mai lleihau costau carchardai yw prif nod y Weinyddiaeth Gyfiawnder, ac mae graddfa yn gysylltiedig â hyn.

Dangosodd yr ymdrech i gael carchar yng Nghaernarfon nad yw cais am garchar sy'n diwallu anghenion y gogledd yn unig yn ddigon mawr i fodloni meini prawf y Weinyddiaeth Gyfiawnder ac nid yw ar y raddfa fydd yn lleihau costau yn unol â'r hyn sydd gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder dan sylw (h.y. dros 50%).

Bu bron i brosiect Caernarfon lwyddo oherwydd ymrwymiad gwleidyddol David Hanson AS, sef Gweinidog y Carchardai ar y pryd, ond canslodd y Weinyddiaeth Gyfiawnder y cytundeb wedi iddo gael ei symud i adran arall.

Aeth y gogledd ati wedyn i gymryd rhan mewn ymarfer i ystyried pa mor ymarferol fyddai cael carchar gyda 1,500 o welyau fyddai'n diwallu anghenion y gogledd a gogledd-orllewin Lloegr fel ei gilydd. Ymrwymodd y Bwrdd i rannu carchar gyda rhanbarthau cyfagos dros Glawdd Offa er mwyn bodloni meini prawf y Weinyddiaeth Gyfiawnder o gael carchar gyda 1,500 o welyau. Wrth wneud hyn, ystyriodd swyddogion y Bwrdd a fyddai modd diwallu anghenion lleol mewn adeilad penodol mewn carchar mwy. Buon nhw hefyd yn ystyried sut gallai'r rhanbarth gyfan fanteisio'n llawn ar y datblygiad.

Daeth yr ymarfer i ddewis safle ar gyfer carchar gyda 1,500 o welyau i ben yn 2010 ar ôl yr etholiad cyffredinol a'r cyhoeddiad wedi hynny am leihau gwariant cyhoeddus.

Bydd y gwaith newydd o bennu meini prawf er mwyn ystyried dichonoldeb y safle yn debyg i'r ymarfer a gafodd ei ddechrau yn 2009/10 ar ôl canslo prosiect Caernarfon. Roedd yn cynnwys amserau teithio i garcharorion a theuluoedd.

Gall y broses newydd ddefnyddio'r profiad yma a gafwyd yn 2009/2010, yn ogystal â'r posibiliadau oedd o dan ystyriaeth.

Bydd ceisio cael carchar yn yr ardal yn broses hynod gystadleuol a bydd gwleidyddiaeth a chynllun busnes cadarn ar sail meini prawf y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn dylanwadu ar y penderfyniad. Bydd llwyddiant y cais yn dibynnu ar gael cefnogaeth wleidyddol gadarn ar draws y rhanbarth a chyflwyno 'cynnig busnes' deniadol sy'n bodloni amcanion economaidd a pholisïau'r Weinyddiaeth Gyfiawnder. Bydd angen parodrwydd i gydweithio â'r adran mewn modd adeiladol er mwyn diwallu anghenion troseddwr o'r gogledd mewn sefydliad ehangach.

Byddai cael carchar yn y gogledd yn cynnig y manteision economaidd isod i'r Weinyddiaeth Gyfiawnder:

- Bydd yn lleihau costau'n sylweddol o gymharu â charchardai ar hyn o bryd. Bydd gwerth tiroedd yn ogystal â safon a gallu'r gweithlu lleol yn berthnasol.
- Bydd yn moderneiddio gwasanaethau mewnol er mwyn lleihau'r nifer sy'n aildroseddu.
- Cysylltiadau ardderchog â system drafnidiaeth gogledd-orllewin a gorllewin canolbarth Lloegr.
- Cysylltiadau ardderchog â system cyfiawnder troseddol gogledd-orllewin a gorllewin canolbarth Lloegr.
- Bydd yn cymryd y carcharorion sydd yn yr Amwythig gan gynnwys y rhai o ganolbarth Cymru, yn ogystal â chymryd carcharorion o garchardai eraill fel Altcourse

Camau nesaf

Dyma flaenoriaethau Bwrdd Arweinyddiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru: -

- Dangos ymrwymiad gwleidyddol i gael carchar yn y gogledd.
- Hysbysu pob awdurdod lleol am y cyfle i gael carchar yn y gogledd.
- Ystyried amcanion polisïau'r Weinyddiaeth Gyfiawnder yn ofalus (h.y. lleihau costau a moderneiddio cyfleusterau er mwyn lleihau'r nifer sy'n aildroseddu).
- Cael gafael ar yr wybodaeth sydd ei hangen ar y Weinyddiaeth Gyfiawnder i gynnal astudiaeth ddichonoldeb ac asesu safleoedd posibl, gan gynnwys amserlenni.
- Cael gwybodaeth gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder am y niferoedd sydd mewn carchardai a pha gategoriâu o garcharorion sydd ganddyn nhw o dan sylw ar gyfer carchar posibl yn y gogledd.
- Cyfarwyddo swyddogion i nodi safleoedd posibl ar sail y meini prawf y mae'r Weinyddiaeth Amddiffyn wedi'u cyflwyno.

Argymhellion

Gofynnir i'r cyngor gymeradwyo cynigion y Bwrdd a'i gefnogi drwy: -

- Gyflwyno datganiad i'r wasg sy'n croesawu'r cyfle i geisio cael carchar yn y gogledd.
- Cyfathrebu â Swyddfa Cymru, Gweinidog y Carchardai a Llywodraeth Cymru i groesawu'r cyhoeddiad a chynnig cymorth er mwyn cael carchar yn y gogledd.

Nodwch: -

- Bydd swyddogion o bob cyngor yn cwrdd â swyddogion y Weinyddiaeth Gyfiawnder i nodi meini prawf y safle a chael gwybodaeth am droseddwyr (categoriâu carcharorion, nifer y carcharorion a'r rhai sy'n aros eu prawf yn ddalfa, gan gynnwys y rhai sydd wedi'u dedfrydu am lai na blwyddyn, ac ati).
- Bydd swyddogion o bob cyngor yn cwrdd i amlygu safleoedd posib yn ogystal â thrafod yr ewyllys gwleidyddol i hyrwyddo safleoedd a galluogi'r rhanbarth i gynnig rhestr fer o safleoedd i'r Weinyddiaeth Gyfiawnder sy'n bodloni ei meini prawf.
- Nid yw amlygu safleoedd a chynllunio'n rhan o'r un broses, a bydd y Weinyddiaeth Gyfiawnder yn egluro hynny.
- Bydd Heddlu'r Gogledd yn paratoi cynllun busnes i nodi sut bydd cymunedau'r gogledd yn elwa ar gael carchar yn yr ardal y bydd troseddwyr o'r gogledd yn cael eu hanfon iddo. Bydd angen i swyddogion cynghorau hwyluso trafodaethau gyda'r Weinyddiaeth Gyfiawnder am hyn.
- Bydd y Bwrdd yn adolygu hynt a helynt y broses yn rheolaidd ym mhob un o'i gyfarfodydd.

Arweinwyr Gwasanaethau Cyhoeddus y Gogledd yn Croesawu'r Cyfle i Gyflwyno Cais am Garchar "yn y Gogledd"

Mae Bwrdd Arweinyddiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru, sy'n cynrychioli arweinwyr chwe chyngor y gogledd, Comisiynydd yr Heddlu a Throseddau, Heddlu'r Gogledd, Awdurdod Tân ac Achub y Gogledd a Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, wedi croesawu'r cyhoeddiad gan yr Ysgrifennydd Cyfiawnder, Chris Grayling, bod posibilrwydd y caiff carchar ei adeiladu yn y gogledd.

Yn ôl y Cynghorydd Hugh Evans, Arweinydd Cyngor Sir Ddinbych,

"Mae'r Bwrdd wedi bod yn lloïo am garchar yn y gogledd er dros 5 mlynedd. Mae'r ffaith ein bod ar restr fer o ranbarthau o dan ystyriaeth yn newyddion gwych.

Cafodd cynrychiolwyr y Bwrdd y cyfle i gyflwyno eu hachos dros gael carchar yn y gogledd mewn cyfarfod gyda Gweinidog y Carchardai a Swyddfa Cymru fis Hydref diwethaf. Yn sgil ein hymdrechion, mae posibilrwydd y caiff buddsoddiad sylweddol ei wneud yn ein rhanbarth a fyddai'n creu dros fil o swyddi a rhoi hwb gwerth £50 miliwn i economi'r gogledd bob blwyddyn."

Dyma farn y Cynghorydd Dyfed Edwards, Arweinydd Cyngor Gwynedd,

"Mae'r posibilrwydd o gael carchar yn y gogledd yn ddatblygiad cyffrous. Mae angen y buddsoddiad a'r swyddi arnon ni, yn ogystal â charchar lle mae Deddf y Gymraeg yn berthnasol er mwyn i system y carchardai allu cydnabod diwylliant Cymru. Bydd carchar yn y gogledd yn nes at adref ac yn golygu bod teuluoedd a gweithwyr cymorth proffesiynol ar gael yn haws i garcharorion o'r gogledd. Yn sgil hynny, bydd llai o aildroseddu a bydd cymunedau'n fwy diogel wedi i'r troseddwr gael eu rhyddhau."

Aelodau o Fwrdd Arweinyddiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru • Members of the North Wales Regional Leadership Board

HEDDLU GOGLEDD CYMRU
Gogledd Cymru diogelach
NORTH WALES POLICE
A safer North Wales

**GIG CYMRU
NHS WALES** | Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

Bwrdd Arweinyddiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru

Arwain Gwasanaethau Cyhoeddus

North Wales Regional Leadership Board

Leading Public Services

Meddai'r Cynghorydd Neil Rogers, Arweinydd Cyngor Bwrdeistref Wrecsam,

“Mae cyhoeddiad yr Ysgrifennydd Cyfiawnder yn gyfle mawr i'r gogledd. Fodd bynnag, bydd rhanbarthau eraill yr un mor awyddus i gael carchar. Mae'n hollbwysig nad ydyn ni'n rhoi'r drol o flaen y ceffyl a'n bod yn cydweithio'n agos â'r Weinyddiaeth Gyfiawnder i ddeall beth sydd ei angen arnyn nhw. Mae'n ddyddiau cynnar a rhaid i'r cyhoedd ddeall ei bod yn llawer rhy gynnar i ni sôn am safleoedd penodol. Gofynion y Gweinidog Cyfiawnder fydd yn pennu'r meini prawf ar gyfer y safle ac nid ydyn ni wedi trafod y rhain eto.”

Cytunodd y Bwrdd: -

- Bydd maint y carchar sydd gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder mewn golwg yn golygu y bydd ar gyfer carcharorion o'r gogledd yn ogystal â gogledd-orllewin a gorllewin canolbarth Lloegr.
- Bydd Heddlu'r Gogledd yn paratoi cynllun busnes i fesur sut byddai carchar yn y gogledd o les i ddiogelwch cymunedol yn sgîl llai o aildroseddu.
- Bydd cynrychiolwyr y Bwrdd yn cwrdd â swyddogion y Weinyddiaeth Gyfiawnder i weld pa fath o amserlen a manylion sydd ganddyn nhw mewn golwg ar gyfer adeiladu'r carchar newydd. Gofynion y Weinyddiaeth Gyfiawnder fydd yn arwain y meini prawf o ran lleoliad a manylion penodol y safle.
- Bydd yn gofyn i bob awdurdod y gogledd groesawu cyhoeddiad y Weinyddiaeth Gyfiawnder a chael adroddiad am gamau Bwrdd Arweinyddiaeth Rhanbarthol y Gogledd.

DIWEDD

Aelodau o Fwrdd Arweinyddiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru • Members of the North Wales Regional Leadership Board

HEDDLU GOGLEDD CYMRU
Gogledd Cymru diogelach
NORTH WALES POLICE
A safer North Wales

Awdurdod Tân ac Achub
Gogledd Cymru
North Wales Fire and
Rescue Authority

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board

WRITTEN MINISTERIAL STATEMENT

Thursday 10 January 2013

MINISTRY OF JUSTICE

Prison Capacity Management

The Lord Chancellor and Secretary of State for Justice (Chris Grayling):

Our strategy for the custodial estate is to ensure that we have sufficient places to meet the demand of the courts whilst securing best value for money for the taxpayer.

My intention is to have more adult male prison capacity available than we had in 2010 but at a much lower unit and overall cost. Our strategy for achieving this is to replace accommodation which is old, inefficient or has limited long-term strategic value with cheaper modern capacity which is designed to better meet the demand for prison places and supports our aim to drive down stubbornly high reoffending rates. I am also announcing today that the Government is to start feasibility work on a new prison that could hold more than 2,000 prisoners – around a quarter more than the largest current facility.

At present, we have buildings within the prison estate which date back to the 18th Century. Prisons are not all located where we would want them to be to best meet the needs of the courts or support resettlement and there is an annual maintenance cost of approximately £184m. There is clear evidence that by replacing old uneconomic places with modern prison capacity we can drive substantial savings for the taxpayer and I am determined to do just that.

Last year we opened a significant amount of new accommodation including 1,600 places at HMP Oakwood in the West Midlands. The average cost at Oakwood is £13,200 per place. This is less than half the average cost of existing prison places, and sets the benchmark for future costs. In order to further drive down unit costs in prisons, I can today announce that we plan to significantly increase capacity at four existing prisons by building additional houseblocks to provide up to 1,260 new modern and cost effective places. Our current intention is that new accommodation will be built at HMP Parc in Bridgend, HMP Peterborough in Cambridgeshire, HMP The Mount in Hertfordshire and HMP Thameside in London.

These houseblocks, along with Oakwood, which is now reaching capacity, represent over 2,800 new places. This provides the opportunity to close excess capacity elsewhere in the estate.

I am therefore announcing that we will close around 2,600 old and uneconomic places through the closure of six prisons and the partial closure of accommodation in three other sites. The affected establishments are:

	Closures	Partial Closures
Bullwood Hall	Kingston	Chelmsford
Canterbury	Shepton Mallet	Hull
Gloucester	Shrewsbury	Isle of Wight

The decision to close, or partially close places in these establishments is based on the suitability, sustainability and the cost of this accommodation.

Closures form just one part of our strategy to improve the operation of our prison estate and drive down the costs to the public. We will also decommission 200 contractually crowded places at private prisons, which are not currently needed.

We will continue to ensure that our estate reflects prison population demands, and in line with the falling population in the youth estate, I can also announce that we intend to negotiate a change to the function of HMYOI Ashfield and re-role it to a prison to hold adult male prisoners. I intend to work with the Youth Justice Board to review the operation of the youth estate to ensure that it provides effective education and training for young people whilst delivering value for money to the taxpayer.

Furthermore, I am conscious that women offenders have particular needs and that the custodial female estate should be organised as effectively as possible to meet gender specific requirements whilst also delivering best value for the public. I have therefore asked officials to undertake a review of custodial arrangements for women. I expect this review to be completed by the summer.

As part of our strategy to modernise the estate and significantly reduce unit and overall costs, I have asked officials to explore options for building a new prison to enable us to accelerate the closure of uneconomic capacity across the rest of the estate. We will consider the feasibility of sites in the North West, North Wales and in London in line with demand for places in these regions and I will provide further details to the House as this work progresses.

Overall, this capacity reduction will save £63 million per year from the cost of running our prisons. These savings are in addition to the plans we have already set out to the House for how we propose to make significant cost reductions over the next few years through the application of an efficient benchmark for all public sector prisons, and through further competition of services.

This Government is determined to ensure that we have a resilient custodial estate with sufficient capacity available to meet the demands to imprison those committed by the courts. We also intend to ensure that the cost of a prison place is dramatically reduced. The strategy I am outlining today will help achieve both these aims.

